

kresba Pixabay

Podnikání je pro ženy často jen záložní plán

Problematické skloubení rodinného a pracovního života odrazuje ženy v Česku od založení vlastního podnikání. Větší množství žen podnikatelek by přitom pomohlo zlepšit kondici české ekonomiky. Vyplývá to z výsledků průzkumu Barometr: Touha prosperovat – část 2: České mikro a malé podniky v roce 2023. Průzkum vznikl v rámci programu na podporu podnikání Mastercard Strive Česko, ze společné iniciativy Centra pro inkluzivní růst společnosti Mastercard a neziskové organizace CARE Česká republika.

Z průzkumu vyplývá, že se výrazně liší okolnosti, za kterých do podnikání vstupují ženy a muži. Celou polovinu podniků vedených muži jejich majitelé založili před třicátým rokem života. Na 30 % mužů dokonce uvádí, že začalo podnikat už během studia nebo vzápětí po jeho dokončení.

V kontrastu s tím byla téměř polovina podniků vedených ženami založená, až když bylo majitelce mezi 31 a 45 lety. Ženy totiž do podnikání často vstupují až po rodičovské dovolené. Během ní nebo těsně po jejím skončení svou živnost založí téměř čtvrtina podnikatelek. K rozhodnutí založit firmu je zpravidla dovedou obtíže spojené se sladěním zaměstnání a péče o děti. Chybí například dostatečně flexibilní pracovní úvazky.

„Průzkum ukazuje poměrně zásadní rozdíly v motivaci k rozhodnutí podnikat mezi muži a ženami. Ženy k podnikání oproti mužům přistupují zdrženlivěji a relativně časté u nich je, že tuto cestu zvolí až ve chvíli, kdy jim nezbyvá moc jiných možností. Jako ilustrace skvěle slouží právě návrat z mateřské či rodičovské dovolené. Podnikání je pro ženu často nástrojem, jak se stát nezávislou na ostatních a lépe si řídit svůj čas,“ vysvětlila Katarína Klamková, ředitelka neziskové organizace CARE Česká re-

publika, která se svými partnery aktuálně pracuje na přípravě platformy Pro podnikavé. Ta má pomoci mikro a malým podnikatelům s výzvami, které jejich podnikání přináší.

Práce i rodina

Pro podnikatelky i podnikatele je velkým tématem také skloubení pracovního a soukromého života. Důležité je to pro více než dvě

třetiny podnikatelek (70 %), což je výrazně více než v případě mužů (56 %). Data ukazují, že i když se české ženy po mateřské či rodičovské dovolené vrátí do práce, věnují péči o děti a domácnost až dvakrát více času než muži, celkově více než pět hodin denně.

Možnost přizpůsobit si pracovní program ostatním závazkům je tak pro většinu podnikatelek-matek či žen pečujících například o starší rodiče – zcela zásadní.

Problémy se zachováním optimální rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem ostatně ženy označily za jednu z hlavních překážek při startu podnikání. I kvůli vyšší nezávislosti a časové flexibilitě se tak ženy navzdory vyššímu tlaku, rizikům a nižší finanční odolnosti mnohem častěji rozhodují podnikat samostatně. Tuto formu podnikání volí hned 64 % žen,

foto Katarína Šimková

v případě mužů je to přitom necelá polovina. „Na číslech je patrné, že ženy mnohdy tyto profesní překážky vůbec nepovažují za něco, co by mohlo být nastavené jinak a co by se mělo změnit. Ačkoliv ženám svoboda a flexibilita samostatného podnikání v mnoha ohledech usnadňuje organizaci času, nejde bohužel o samospásné řešení. Nerovnováha rolí v domácnosti často brzdí rozvoj podniků řízených ženami, které po pracovním dni čeká další práce doma a na budování společnosti už jim nakonec prostě nezůstávají síly,“ řekla Lucie Mairychová, provozní ředitelka neziskové organizace Czechitas.

Bez podpory to nejde

Ženám podle průzkumu při podnikání chybí podpora okolí. Od své rodiny ji cítí jen pětina podnikatelek. V případě mužů jsou to tři pětiny podnikatelů, kteří tvrdí, že se o svou rodinu mohou opřít. Podnikatelky ani podnikatelé zároveň nemají čas ani na vzdělávání a rozvíjení svých schopností nad rámec pracovních povinností.

„Výsledky průzkumu potvrzují naše dlouhodobé zkušenosti, že se malí podnikatelé potřebují primárně věnovat svému podnikání – ať už je to truhlářina, nebo provoz kavárny – a na sledování trendů nebo další vzdělávání jim nezůstává energie a čas. Přesně to je role iniciativy Strive Czechia, v rámci které nabízíme malým firmám přístup k podpoře a zdrojům, které jim umožní prosperovat v moderní době. Jsme velmi rádi, že spolu s našimi partnery můžeme přispívat k digitalizaci a úspěšnému fungování mikro a malých podniků po celé zemi,“ sdělila generální ředitelka společnosti Mastercard pro Českou republiku a Slovensko Jana Lvová.

Mladé podnikatelky nastartují českou ekonomiku

Větší množství podnikatelek by mělo výrazný pozitivní dopad na českou ekonomiku, a mimo jiné by to pomohlo státní pokladně. Data OECD ukazují, že v české ekonomice nejvíc chybějí ženy-podnikatelky, konkrétně ve věkovém rozmezí mezi 20 a 29 lety. Úplné odstranění rozdílů mezi českými muži a ženami na pracovištích by podle výzkumu mohlo do roku 2030 zvýšit tuzemské HDP až o 20 miliard eur, tedy přibližně 500 miliard českých korun. „Mikro a malé firmy v české ekonomice zastávají nezastupitelnou roli. Je proto v zájmu nás všech, aby se mezi nimi objevovalo stále více žen, které budou moci rozvíjet svůj potenciál, a tím přispívat k tomu, abychom se v Česku měli dobře. Z toho důvodu se snažíme zajistit, aby byl vstup do podnikání pro mladé ženy, ale samozřejmě i pro všechny ostatní, co nejsnazší. Toho docílíme jednak odstraňováním překážek, které aspirujícím podnikatelům stojí v cestě, a zároveň také podporou nástrojů, jako je platforma Pro podnikavé, které jim v této cestě pomohou,“ uvedla Eva Svobodová, členka představenstva a generální ředitelka Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR. (tz)